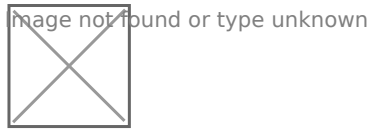

Θρησκευτικά και Ηθική

/ [Γνώμες](#)

- Πρωτοπρεσβύτερος Θεμιστοκλής Μουρτζανός, Δρ. Θεολογίας

Ένα νέο μάθημα εισάγεται στα σχολεία από τη νέα σχολική χρονιά. Σε εφαρμογή των αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι οποίες ορίζουν ότι για όσους μαθητές υφίσταται δικαίωμα απαλλαγής από το μάθημα των Θρησκευτικών, η ελληνική πολιτεία οφείλει να παρέχει ένα μάθημα Ηθικής, ετοιμάστηκε ένα πρόγραμμα σπουδών και το μάθημα πλέον θα διδάσκεται από την Τρίτη Δημοτικού έως και την Τρίτη Λυκείου.

Φιλοδοξία του προγράμματος σπουδών είναι το μάθημα να ανταποκρίνεται στην πολυπολιτισμικότητα των καιρών, που απαιτεί σεβασμό και στις διαφορετικές θρησκευτικές πεποιθήσεις και στην αθεία, όπως επίσης και να μην μείνουν αναπάντητα, τουλάχιστον σε επίπεδο Ηθικής Φιλοσοφίας, ερωτήματα για τις σχέσεις πνεύματος και ύλης, ψυχής και σώματος, αλλά και για την ίδια τη φύση της ανθρώπινης σκέψης και πράξης. Παράλληλα, ο ρόλος και οι ποικίλες μορφές τέχνης, από τα παραδοσιακά θεμέλια της έννοιας του ωραίου, αλλά και την έκφραση του ιερού και της θρησκευτικής πίστης που λειτουργούν κανονιστικά, καθιστούν επιτακτική την ανάγκη ερμηνείας και επαναπροσδιορισμού τους στις σύγχρονες συνθήκες. Γι' αυτό φιλοδοξία του νέου μαθήματος είναι να βοηθήσει όσους το παρακολουθήσουν, να μάθουν στο να χειρίζονται ηθικά διλήμματα και ηθικά προβλήματα που εμφανίζονται στον δημόσιο χώρο και στην προσωπική ζωή, κυρίως όμως να μάθουν να ακούνε την άλλη άποψη, χωρίς να ταυτίζουν την Ηθική με τον ηθικισμό. Έτσι, στο σχολείο θα επανέλθει, σε εκτεταμένη μορφή, το μάθημα της Φιλοσοφίας, που παλαιότερα διδασκόταν στην Τρίτη Λυκείου, ενώ σήμερα μόνο όσοι ακολουθούν τη Θεωρητική κατεύθυνση έρχονται, έστω και αποσπασματικά, σε επαφή με τον φιλοσοφικό λόγο των αρχαίων Ελλήνων.

Καλοπροαίρετα ερωτήματα ανακύπτουν από τα παραπάνω: το πρώτο είναι ποιοι θα διδάξουν αυτό το μάθημα; Στην πραγματικότητα δύο είναι οι κατηγορίες των εκπαιδευτικών που έχουν γνώσεις τέτοιους είδους: οι θεολόγοι, οι οποίοι στο Πανεπιστήμιο, όσο κι αν φαίνεται παράξενο, καταρτίζονται υποχρεωτικά στον διάλογο με τη Φιλοσοφία και τα ηθικά ρεύματα, ακριβώς λόγω της ηθικής

διάστασης της χριστιανικής πίστης και παράδοσης, και οι απόφοιτοι του τμήματος Φιλοσοφίας των Φιλοσοφικών σχολών, οι οποίοι όμως διορίζονται ως φιλόλογοι γενικά, μαζί με τους πτυχιούχους των τμημάτων Φιλολογίας και Ιστορίας-Αρχαιολογίας, οι οποίοι έχουν τη Φιλοσοφία συνήθως ως επιλεγόμενο μάθημα ή διδάσκονται τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη κυρίως από φιλολογικής πλευράς.

Το ερώτημα γίνεται μάλλον αναπάντητο για το Δημοτικό Σχολείο, εκεί όπου οι περισσότεροι δάσκαλοι δεν έχουν κάνει καν Διδακτική των Θρησκευτικών στις Παιδαγωγικές Σχολές, και θα κληθούν τώρα να διδάξουν ένα μάθημα τελείως άγνωστο σ' αυτούς. Είναι πιθανόν λοιπόν, όπως στα περισσότερα Δημοτικά δεν διδάσκεται στην πράξη το μάθημα των Θρησκευτικών, έτσι και το μάθημα της Ηθικής να παραμείνει μεταρρύθμιση στα χαρτιά.

Προκύπτει όμως και ένα ερώτημα από το περιεχόμενο του μαθήματος, στο οποίο, προς τιμήν της πολιτείας, περιλαμβάνονται ενότητες με θέμα «Ηθική και Θρησκείες», όπου εξετάζεται η συμβολή των θρησκειών στην ανάπτυξη ηθικού προβληματισμού και παρουσιάζονται βασικές αρχές τους. Εδώ, επιστημονικά μάλλον μόνο οι θεολόγοι θα μπορούσαν να ανταποκριθούν στις ανάγκες του μαθήματος.

Θα ήταν σπουδαίο αν η πολιτεία έδινε τη δυνατότητα στους θεολόγους να μπορούν και στην πρωτοβάθμια και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση να βοηθήσουν τη νέα γενιά να αντιληφθεί ότι είναι άλλο οι προσωπικές πεποιθήσεις του καθενός και άλλο η ηθική ανάπτυξη της προσωπικότητας και οι ηθικές αρχές που οφείλουμε να έχουμε. Μόνο έτσι μπορούμε και να συνυπάρξουμε με όσους έχουν άλλη αντίληψη, αλλά και να είμαστε ενημερωμένοι υπεύθυνα και όχι επιφανειακά για το τι πρεσβεύουν οι θρησκείες, και ιδιαιτέρως η ορθόδοξη παράδοση, σε ζητήματα που η επιστημονική πρόοδος θέτει σε επίπεδο ιατρικό, κοινωνικό, οικογενειακό, κυριολεκτικώς ζωής και θανάτου, δηλαδή τα θέματα Βιοηθικής.

Θα ήταν σπουδαίο όμως εξίσου και οι θεολόγοι να συνειδητοποιήσουν ότι στην εποχή μας η πίστη δεν θα κρατηθεί με νομικά επιχειρήματα, αλλά από καρδιές που αγαπούν, σέβονται, διαλέγονται και προτείνουν εν ελευθερία.

themistoklismourtzanos.blogspot.com

Πηγή: pemptousia.gr